



Brüssel, 13.1.2020
COM(2020) 8 final

2020/0005 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel metsloomade rändliikide kaitse konventsiooniosaliste konverentsi 13. istungil seoses mitme osalise ettepanekutega muuta kõnealuse konventsiooni lisasid, ning kõnealuse konventsiooni suhtes tehtud reservatsiooni tagasi võtmise kohta

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks metsloomade rändliikide kaitse konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) osaliste konverentsi 13. istungil liidu nimel võetav seisukoht konventsiooni lisade muutmist käsitlevate otsuste kavandatava vastuvõtmise kohta ning konventsiooni suhtes kehtiva reservatsiooni tagasi võtmise kohta.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Metsloomade rändliikide kaitse konventsioon

Metsloomade rändliikide kaitse konventsiooni eesmärk on kaitsta maismaa- ja veeloomade ning lindude rändliike kogu nende rändealal. See on ÜRO Keskkonnaprogrammi egiidi all sõlmitud valitsustevaheline leping, milles käsitletakse eluslooduse ja elupaikade kaitset kogu maailmas. Kaitsealused rändliigid on loetletud lepingu I lisas (ohustatud liigid) ja II lisas (liigid, mille kohta sõlmitakse kokkulepped). Leping jõustus 1. novembril 1983.

Euroopa Liit on lepingu¹ osaline. Kõik liikmesriigid on lepingu osalised.

2.2. Konventsiooniosaliste konverents

Konventsiooniosaliste konverents on konventsiooni peamine otsuseid tegev organ. Konventsiooni VII artiklis on loetletud konverentsi funktsioonid, sealhulgas volitused hinnata rändliikide kaitsestaatust ning muuta selle põhjal konventsiooni lisasid. Konventsiooniosaliste konverentsi istungi käigus tehtavad otsused tuleb teha kohalolevate ja hääletavate osaliste kahekolmandikulise häälteenamusega, välja arvatud juhtudel, kui konventsioonis on sätestatud teisiti.

Liidu seisukoht konventsiooni lisade muudatuste kohta määratakse kindlaks nõukogu otsusega, mis põhineb komisjoni ettepanekul. ELi ühisseisukohad muude kavandatud otsuste ja resolutsioonide kohta lepitakse kokku nõukogu asjakohaste töörühmade eelnevatel kohtumistel või ELi koordineerimisnõupidamiste käigus.

Konventsiooniosaliste konverentsi 13. istung toimub 15.–22. veebruaril 2020 Gāndhīnagaris (India).

Konventsiooniosaliste kaheksandal istungil, mis toimus 20.–25. novembril 2005 Keenias Nairobis, võeti vastu otsus kanda liik *Cetorhinus maximus* konventsiooni I lissasse.

2.3. Konventsiooniosaliste konverentsi kavandatavad aktid

Konventsiooniosaliste konverents peab oma 15.–22. veebruaril 2020 toimuva 13. istungi käigus võtma vastu otsused konventsiooni lisade muutmise kohta (edaspidi „kavandatavad aktid“).

Kavandatavate aktide eesmärk on muuta konventsiooni I ja II lisa, nagu on sätestatud konventsiooni XI artiklis.

Vastavalt konventsiooni III artiklile loetletakse konventsiooni I lisas rändliigid, mis on ohustatud ning mille suhtes konventsiooniosalised, kes on asjaomaste liikide levialariigid, püüavad võtta erinevaid kaitsemeetmeid ning keelustavad sellistesse liikidesse kuuluvate loomade püüdmise.

¹ Nõukogu 24. juuni 1982. aasta otsus 82/461/EMÜ metsloomade rändliikide kaitse konventsiooni sõlmimise kohta (EÜT L 210, 24.6.1982, lk 10).

Konventsiooni IV artikliga on ette nähtud, et II lisa loetletakse rändliigid, millel on ebasoodne kaitsestaatus ja mille kaitseks ja majandamiseks on vaja rahvusvahelisi lepinguid, samuti ka sellised rändliigid, mille kaitsestaatus selliste rahvusvaheliste lepingute alusel tehtava rahvusvahelise koostöö kaudu oluliselt paraneks. Kui asjaolud seda nõuavad, võib rändliik olla loetletud nii I kui ka II lisa.

Konventsiooni XI artikli kohaselt võib muudatusettepanekuid teha iga konventsiooniosaline. Lisade muudatus jõustub kõigi konventsiooniosaliste jaoks 90 päeva möödumisel osaliste konverentsi istungist, kus see vastu võeti; see ei kehti nende osaliste suhtes, kes teevad reservatsiooni.

Konventsiooni XI artikli kohaselt võib muudatuse suhtes tehtud reservatsiooni tagasi võtta, teatades sellest kirjalikult hoiulevõtjale, misjärel muudatus jõustub selle konventsiooniosalise suhtes 90 päeva möödumisel reservatsiooni tagasi võtmisest.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Seoses konventsiooniosaliste konverentsi 13. istungiga ja kooskõlas nõukogu 16. septembri 2019. aasta otsusega 2019/1581 tegi liit ettepaneku muuta konventsiooni järgmiselt:

- a) teha konventsiooni I lisa muudatus, kandes sinna liigi *Tetrax tetrax*;
- b) teha konventsiooni II lisa muudatused, kandes sinna liigid *Tetrax tetrax*, *Galeorhinus galeus* ja *Sphyrna zygaena*.

Teised konventsiooniosalised on esitanud ettepanekud I lisa muutmiseks, et kanda sinna järgmised liigid: *Elephas maximus indicus*, *Panthera onca*, *Ardeotis nigriceps*, *Houbaropsis bengalensis bengalensis*, *Diomedea antipodensis*, ja *Carcharhinus longimanus*.

Teised konventsiooniosalised on esitanud ettepanekud II lisa muutmiseks, et kanda sinna järgmised liigid: *Panthera onca*, *Ovis vignei*, ja *Sphyrna zygaena* (piirkondlik populatsioon, mis esineb Brasiilia, Uruguay ja Argentina majandusvööndites ning külgnevates rahvusvahelistes vetes).

Seepärast on nõukogul vaja teha otsus, millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht seoses kõikide muudatusettepanekutega konventsiooniosaliste konverentsi 13. istungiks.

Liit peaks põhimõtteliselt toetama kõiki ettepanekuid, kuna need on teaduspõhised, kooskõlas liidu õigusaktidega ja liidu kohustusega teha rahvusvahelist koostööd bioloogilise mitmekesisuse kaitseks, võttes samuti arvesse seda, kuidas kasutada parimal viisil ära bioloogilisi omadusi ja kalanduse bioloogilisi piirväärtusi käsitlevat teaduslikku teavet.

Nende liikide lisamine konventsiooni I või II lissasse vastavalt tehtud ettepanekule ei nõuaks ELi õiguse muutmist.

Mis puudutab liiki *Panthera onca*, mida leidub Euroopa Liidus ainult Prantsuse Guajaanas, kus ELi looduskaitsealaseid õigusakte ei kohaldata, siis on selle liigi püüdmine kehtestatud korra alusel keelatud ning nullkvoodist lubatakse erandeid traditsioonilise toimetulekuviisi ja erakorraliste asjaolude puhul vastavalt konventsiooni artikli III lõike 5 punktidele c ja d.

Ettepaneku puhul kanda Brasiilia, Uruguay ja Argentina majandusvööndites ning külgnevates rahvusvahelistes vetes esinev *Sphyrna zygaena* piirkondlik populatsioon II lissasse tuleb arvestada, et see ettepanek kattub sisuliselt liidu ettepanekuga kanda II lissasse selle liigi üleilmne populatsioon, mistõttu tuleb pigem toetada teise konventsiooniosalise esitatud ettepaneku asemel liidu tehtud ettepanekut. Kõiki teisi ettepanekuid tuleks tingimusteta toetada.

Lisaks tuleks seoses konventsiooniosaliste konverentsi kaheksandal istungil tehtud otsusega kanda konventsiooni I lissasse *Cetorhinus maximus*, võtta tagasi liidu kehtiv reservatsioon² liigi *Cetorhinus maximus* I lissasse kandmise suhtes, kuna liidu õigus vastab nüüd konventsioonist tulenevatele kohustustele kaitsta seda liiki levialariikides tänu selle kandmisele I lissasse.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõike 9 kohaselt võetakse vastu otsused, millega kehtestatakse „*lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku*“.

Mõiste „*õigusliku toimega aktid*“ hõlmab akte, millel on õiguslikud tagajärjed asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „*võivad otsustavalt mõjutada liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu*“³.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhtumil

Konventsiooniosaliste konverents on metsloomade rändliikide kaitse konventsiooniga loodud organ.

Aktid, mille konventsiooniosaliste konverents peab vastu võtma, on õigusliku toimega aktid. Kavandatavad aktid on rahvusvahelise õiguse alusel siduvad kooskõlas metsloomade rändliikide kaitse konventsiooni XI artikliga.

Kavandatavate aktidega ei täiendata ega muudeta konventsiooni institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava õigusaktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhtumil

Kavandatavate aktide eesmärk ja sisu on seotud keskkonnaga.

Seega on kavandatava otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1.

² Loodud 2006. aastal vastavalt nõukogu 21. veebruari 2006. aasta otsusele seoses metsloomade rändliikide kaitse konventsiooniosaliste konverentsi 8.istungil vastuvõetud muudatusega liigi *Cetorhinus maximus* lisamiseks konventsiooni I lissasse.

³ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.3. Kokkuvõte

Ettepanekus esitatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna konventsiooniosaliste konverentsi aktidega muudetakse metsloomade rändliikide kaitse konventsiooni I ja II lisa, on asjakohane avaldada need pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel metsloomade rändliikide kaitse konventsiooniosaliste konverentsi 13. istungil seoses mitme osalise ettepanekutega muuta kõnealuse konventsiooni lisasid, ning kõnealuse konventsiooni suhtes tehtud reservatsiooni tagasi võtmise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Metsloomade rändliikide kaitse konventsiooniga (edaspidi „konventsioon“) liitumine toimus liidu jaoks nõukogu 24. juuni 1982. aasta otsusega 82/461/EMÜ⁴ ja jõustus 1. novembril 1983.
- (2) Konventsiooni XI artikli kohaselt võib konventsiooniosaliste konverents võtta vastu otsuse muuta lepingu lisasid.
- (3) Konventsiooniosaliste konverents võib oma 15.–22. veebruaril 2020 toimuval 13. istungil teha otsuseid muuta konventsiooni lisasid.
- (4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel konventsiooniosaliste konverentsil võetav seisukoht, kuna kõnealused otsused on liidule siduvad.
- (5) Liit esitas ettepanekud liikide *Galeorhinus galeus*, *Tetrax tetrax* ja *Sphyrna zygaena* kandmiseks konventsiooni II lisasse ning liigi *Tetrax tetrax* kandmiseks konventsiooni I lisasse, mille puhul ei ole vajadust muuta ELi õigust.
- (6) Teised osalised esitasid ettepanekud liikide *Elephas maximus indicus*, *Panthera onca*, *Ardeotis nigriceps*, *Houbaropsis bengalensis bengalensis*, *Diomedea antipodensis* ja *Carcharhinus longimanus* kandmiseks I lisasse ning liikide *Panthera onca*, *Ovis vignei* ja *Sphyrna zygaena* (piirkondlik populatsioon, mis esineb Brasiilia, Uruguay ja Argentina majandusvööndites ning külgnevates rahvusvahelistes vetes) kandmiseks II lisasse.
- (7) Liit peaks toetama oma ettepanekut kanda konventsiooni II lisasse *Sphyrna zygaena* üleilmne populatsioon, eelistades seda teise konventsiooniosalise esitatud ettepanekule hõlmata üksnes piirkondlik populatsioon, mis esineb Brasiilia, Uruguay ja Argentina majandusvööndites ning külgnevates rahvusvahelistes vetes.
- (8) EL peaks toetama kõiki muid ettepanekuid, kuna need on teaduspõhised ning kooskõlas liidu kohustusega teha elurikkuse kaitseks rahvusvahelist koostööd vastavalt ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni artiklile 5 ja konventsiooniosaliste konverentsil konventsiooni raames vastu võetud otsustega.

⁴ EÜT L 210, 19.7.1982, lk 10.

- (9) EL ei ole liikide *Elephas maximus indicus*, *Ardeotis nigriceps* ja *Houbaropsis bengalensis bengalensis* leviala, mistõttu nende liikide kandmine konventsiooni I lisasse ei nõuaks liidu õiguse muutmist.
- (10) EL ei ole liigi *Ovis vignei* leviala, mistõttu selle liigi kandmine konventsiooni II lisasse ei nõuaks liidu õiguse muutmist.
- (11) Liik *Panthera onca* esineb ELis ainult Prantsuse Guajaanas, kus ei kohaldata nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta,⁵ mida kohaldatakse üksnes liikmesriikide Euroopa territooriumil, mille suhtes kohaldatakse aluslepingut. Prantsuse Guajaanas on liikide, sealhulgas *Panthera onca* kaitse tagatud siseriiklike õigusaktidega. Seega ei nõuaks selle liigi kandmine konventsiooni I lisasse ELi õiguse muutmist.
- (12) Linnuliiki *Diomedea antipodensis* liidus ei esine. Liidu ühine kalanduspoliitika ja kalapüügi reguleerimine asjaomaste piirkondlike kalandusorganisatsioonide poolt annab liidule asjakohased vahendid, et aidata kaasa kaitse korraldamisele, nii et selle liigi kandmine konventsiooni I lisasse ei nõuaks ELi õiguse muutmist.
- (13) Liidu ühine kalanduspoliitika ja kalapüügi reguleerimine asjaomaste piirkondlike kalandusorganisatsioonide poolt annab ELile asjakohasid vahendid, et aidata kaasa kalaliigi *Carcharhinus longimanus* kaitse korraldamisele. Lisaks on selle liigi püük ja säilitamine keelatud nõukogu määrusega (EL) 2019/124. Seega ei nõuaks selle liigi kandmine konventsiooni I lisasse ELi õiguse muutmist.
- (14) Konventsiooni I lisasse kantud liigi *Cetorhinus maximus* püük ja säilitamine, mille suhtes liit on praegu teinud reservatsiooni, on nõukogu määrusega 2019/124 keelatud. Seetõttu ei nõuaks selle reservatsiooni tagasi võtmine ELi õiguse muutmist.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel konventsiooniosaliste 13. kohtumisel, on järgmine:

- (1) toetada järgmiste liikide kandmist I lisasse:
- (1) *Tetrax tetrax*
 - (2) *Elephas maximus indicus*
 - (3) *Panthera onca*
 - (4) *Ardeotis nigriceps*
 - (5) *Houbaropsis bengalensis bengalensis*
 - (6) *Diomedea antipodensis*
 - (7) *Carcharhinus longimanus*
- (2) toetada järgmiste liikide kandmist II lisasse:
- (1) *Tetrax tetrax*
 - (2) *Galeorhinus galeus*
 - (3) *Sphyrna zygaena* (üleilmne populatsioon)
 - (4) *Panthera onca*

⁵ EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7.

(5) Ovis vignei

Artikkel 2

Komisjon teavitab liidu nimel hoiulevõtjat liigi *Cetorhinus maximus* konventsiooni I lissasse kandmise suhtes tehtud reservatsiooni tagasi võtmisest.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*